

Seminarium

Missförstår vi varandra?

Social interaktion och kognition

Korrigerat och inlämnat 2011-04-17

4159 ord exklusive försättsblad

Peter Axelsson	a10petax
Anita Eriksson	a10anier
Malin Fabbri	b10malfa
Hanna Strandner-Rice	a11hanst

Institutionen för kommunikation och information
Högskolan i Skövde VT11

Missförstår vi varandra?

Korrigerad och publicerad 2011-04-17 RevB
Inlämningsuppgift Grupp 6 Social interaktion VT11
Peter Axelsson a10petax
Anita Eriksson a10anier
Malin Fabbri b10malfa
Hanna Strandner-Rice a11hanst

Institutionen för Kognition
Högskolan Skövde
<http://www.his.se>
<http://www.peterA.se>

Dokumentet är designat för dubbelsidigt papper. Tänk på miljön innan du skriver ut!

SAMMANFATTNING

Vi har studerat och analyserat två personer i ett filmklipp. De samtalade om vardagliga ting, och vi observerade att de kommunicerade på flera olika sätt, med tal och gester. De speglade varandra och tolkade sina sinnesintryck och vi upplevde att de ivrigt försökte förstå varandra med målet att känna tillhörighet. På samma sätt tolkade vi i gruppen innehållet i filmen och försökte förklara våra tankar för varandra med syfte att skriva en gemensam rapport. Men under vårt grupparbete reflekterade vi också över samma interaktionsfenomen mellan oss gruppdeltagare. Som vår analys visar är vi människor rikt utrustade för att undvika missförstånd i våra sociala interaktioner, med kroppen som en social resonansmekanism som vi använder i våra interaktioner för att undvika onödiga missförstånd. Dagligen uppstår situationer som skulle kunna orsaka osäkerhet, konflikter och i förlängningen aggressiva reaktioner, och för att undvika detta krävs att vi förstår varandra tillräckligt väl vilket vår rapport beskriver. Missförstår vi varandra? Det blev en fråga som vi i grupp 6 ställde oss upprepade gånger under vårt arbete, både i analyssituationen och i det gemensamma skrivandet.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BESKRIVNING AV SITUATIONEN.....	1
BEGREPP.....	2
THEORY OF MIND.....	2
GESTER.....	2
INTERSUBJEKTIVITET.....	3
SAMREGLERING.....	3
SPEGELNEURONER.....	3
CONSENSUAL FRAMES.....	4
ANALYS.....	5
DISKUSSION.....	8
REFERENSER.....	9

BESKRIVNING AV SITUATIONEN

En kvinna och en man, förmodligen kollegor sitter vid ett bord i vad man kan anta är ett klassrum eftersom det finns en tavla och en skylt med texten "studievägledningen".

Kvinnans och mannens kroppspråk speglar varandra och de verkar således vara i samförstånd. Kvinnan börjar konversationen genom att fråga mannen om han har haft en trevlig helg. Mannen svarar att den har varit rätt bra.

Kvinnan fortsätter att fråga om han hade kollat på melodifestivalen. Mannen svarar att han inte hade det och säger att han bojkottar melodifestivalen, eftersom han tycker att fel låt alltid vinner. Kvinnan ändrar sin hållning och lägger benen i kors. Hon speglar då inte längre mannens kroppspråk. Kvinnan håller dock med mannen och svarar jakande men lägger till att det är skillnad på den svenska uttagningen och den stora melodifestivalen.

Kvinnan byter samtalsämne medans hon kliar sig lite generat i huvudet. Hon tittar med en glad min på en ask godis. "Titta här" säger kvinnan sedan och säger "någon glömt fika". Hon tar chokladasken som står på bordet och frågar mannen om han vill ha en. Mannen reagerar avvisande igen med både svar och grimas och vill inte ha.

Han säger att han inte är så förtjust i "såna". Kvinnan blir lite mindre entusiastisk men säger ändå att hon tycker de är ganska goda och letar efter en smak hon vill ha. Hon tar svartvinbär. Mannen sätter under tiden på sig glasögonen kanske för att hjälpa kvinnan se vilka olika smaker det finns.

"Vad stora de är" säger kvinnan och bryter av halva och stoppar den i munnen. Mannen grimaserar redan då, innan kvinnan själv gör det.

"De smakar inte alls gott" säger hon och grimaserar med avsmak. "Vad söta de var", utbrister hon sedan och vänder sig mot kameran och ser lite illamående ut.

Mannen säger "Ja precis" och grimaserar han också. "Det var det jag sa".

"Jag åt dem när jag var liten" säger kvinnan "då var de inte alls så söta".

Hon vill inte ha någon ny, men frågar mannen om han inte ska testa en.

"Det finns en anledning till att de är kvar" säger han, nu ändras hans kroppspråk och även han lägger benen i kors för att spegla kvinnans uttryck.

"Ja, det kan ju vara så att de står här utan anledning" säger kvinnan, och lägger händerna i kors på samma sätt som mannen sitter.

BEGREPP

Theory of Mind

Enligt Bauer (2007) kallas på fackspråk förmågan att intuitivt föreställa sig andra människors känslor och avsikter för *Theory of Mind*, och Bauer karakteriserar det som ett mycket användarvänligt system. Förmågan att sätta sig in i andra människors situation sker helt naturligt utan analytiskt tänkande. Vi kan intuitivt förstå hur andra människor känner sig utan ord och förmågan är dessutom prereflexiv vilket betyder att den sker innan vi hunnit reflektera medvetet. T ex så känner föräldrar på sig om deras barn talar sanning eller ljuger. Nya undersökningar tyder på att grunden till denna funktion hos människan finns i spegelneuronerna. *Theory of Mind* är också väldigt viktigt för människans välbefinnande och om personer inte känner sig delaktiga i det gemensamma betydelseområdet eller om personen utesluts ut betydelseområdet (vilket är vad som sker vid mobbning) mår vederbörande inte bra. Att kunna känna resonans och empati för andra är väldigt viktigt för oss människor, och att förvägras detta kan leda till sjukdom. Förmågan att inte kunna sätta sig in i andras situation kan också skapa stora problem t ex vid autism då personen har stora problem med kommunikationen.

Tvårtemot vad vi tror menar Bauer dock att det inte är så viktigt om det vi uppfattar faktiskt stämmer eller inte. Det viktigaste är att vi får någon form av intuitivt intryck för att vi ska kunna etablera kommunikation med en annan människa. Förmågan att känna empati och medkänsla är väldigt viktig för att kommunikationen människor emellan ska fungera och om vi förlorar denna förmåga blir det problematiskt, vilket psykoterapeuter, medicinare och neurobiologer har engagerat sig i sedan en längre tid tillbaka. Motiveringen för att välja begreppet *Theory of Mind* är alltså för att det är väldigt viktigt i förståelsen av andra människor och för att denna förmåga gör att människor kan kommunicera smidigt med varandra.

Gester

Goldin-Meadow (1999) skriver att man funnit att människor i alla kulturer, i alla åldrar och i alla uppgifter använder händerna när man pratar, man gestikulerar. Detta fenomen finns även hos individer som är födda blinda. Gester kan ses som en språkliknande form som kompletterar talet vilket gör dem till en fullständigare kommunikation. Personer som har tränat sig i att avkoda gestikulerandet kan få fram information från gesterna som inte nödvändigtvis är densamma som vad talet visar på. Gester kan därför användas som ett undersökningsverktyg för att belysa talarnas uttalade tankar. Men frågan är det bara är de talande som förstår gesterna eller om människor som lyssnar också gör det? Enligt Goldin-Meadow så är gesterna både ett kommunikationsverktyg för de som lyssnar och ett verktyg som underlättar tänkandet för de som talar.

Tecken eller symboler, emblem, kan användas till att förolämpa, prisa eller reglera beteendet hos en kommunikationspartner vilket både den som talar och indikerar detta och den som lyssnar är medvetna om. Hos barn har man funnit att det kan i kommunikationen också förekomma "mismatch" alltså där tal och gester inte överensstämmer. Detta innebär då att det förekommer två olika procedurer där gesterna oftast är "sannare" än talet. Hos individer som producerar många typer av "mismatch" har man också funnit mer problem men de har också en större repertoar av idéer. När "mismatch" uppstår är det oftast viktigast att prioritera vad gesterna visar på än vad talet uttrycker.

Olika typer av spontant producerade gester som används vid tal är 1) ikoniska gester som bildmässigt fångar konkreta aspekter i talet t ex att med gester visa hur man håller i vatten i ett glas; 2) metaforiska gester används när en abstrakt idé eller argument

konkretiseras med en gest; 3) rytmiska gester där klapp eller slag förekommer tenderar att vara rytmiska och har samma form oavsett innehåll; 4) deiktiska gester, utpekande gester, t ex genom att peka på ett ställe i rummet där en person suttit även om personen inte sitter kvar.

Eftersom kursen till stor del handlat om den kognitiva kroppen där gester och tal varit en betydelsefull del känns det som ganska självklart att fördjupa sig i detta begrepp.

Intersubjektivitet

Enligt Bauer kan erfarenheten att bli utesluten ur den mänskliga gemenskapen ha neurobiologiska effekter, och leda till sjukdom eller till och med död (Bauer, 2007). Grundstommen för mänsklig gemenskap är intersubjektivitet, vilket kan beskrivas som ramverket för social interaktion mellan individer. Intersubjektivitet är upprätthållandet av ömsesidig delad mening som skapas i interaktion med andra. Man skapar ett "vi" genom interaktionen mellan "du" och "jag" som fortfarande är åtskiljda. Man skulle kunna likna den vid instrumentbrädan på en bil, där de olika delarna berör varandra, och är beroende i ett samspel för att driva bilen framåt, eller den sociala interaktionen. Motivationen till att välja intersubjektivitet som ett av begreppen är att den ingår i princip all social interaktion mellan individer - eller i alla fall individer av samma kultur, som de två personerna i filmen verkar vara eftersom de båda bland annat pratar samma språk, klär sig västerländskt, och förmodligen arbetar på samma arbetsplats.

Genom intersubjektivitet delar personerna i filmen uppfattningarna inom kulturen om olika saker, de förstår varandra och har samma referensram vare sig de pratar om melodifestivalen eller godiset i asken. Genom intersubjektivitet har de samma utgångspunkt även i kroppsbaserade handlingar och egna upplevelser. Egenskaperna, eller förståelsen av den andra personen emergerar genom samspelet mellan de olika delarna i systemet, där summan av systemen blir mer än de ingående delarna. Genom interaktionen med varandra görs återkopplingsloopar i den sociala interaktionen, t.ex. talet, gester, kroppshållning eller blickar. Informationen skapas i det här flödet.

Samreglering

Fogel hävdar att vi vet när kommunikation har skett när mottagaren ändrar sitt beteende efter sändningen av signalen. Han liknar situationen vid en boll som studsar mot en vägg och ändrar riktning (Fogel, 1993). Eftersom kommunikation för det mesta inte är envägskommunikation byter sändaren och mottagaren hela tiden roller genom kommunikationen, ibland är sändaren mottagare och tvärt om. Motivationen till att välja det här begreppet att skriva om var att det var så slående hur kvinnans inriktning på dialogen hela tiden ändrades i förhållande till mannens gester, antydningar och kroppsspråk. Den mesta kommunikationen sker inte så linjärt som man först kan tro. Mottagaren kanske nickar instämmande halvvägs genom en mening från sändaren som då medvetet eller omedvetet ändrar sitt budskap. Det slutliga budskapet sändaren skickar ut har då ändras i förhållande till vad det annars skulle ha varit. Denna förändring är hela tiden en pågående transaktion. Det kan vara näst intill omöjligt att se vem som initierar den sociala interaktionen, kanske är det inte nödvändigtvis den som säger det första ordet. Det kan lika gärna vara den som kastar den första blicken. Det är den här föränderliga processen som Fogel kallar samreglering (*co-regulation*) (Fogel, 1993).

Spegelneuroner

Bauer beskriver i sin bok s.k. "spontana resonansfenomen", och med detta uttryck avses t.ex. när skratt och gäspningar verkar smitta från en person till en annan, eller när vi

omedvetet härmar en samtalspartners kroppsställning (Bauer, 2007). Orsaken till dessa och flera liknande resonansfenomen var hölj i dunkel, tills en forskningsgrupp under ledning av Rizzolatti i mitten av 1990-talet upptäckte hjärnans s.k. spegelneuroner, även kallade spegelnerveceller eller *mirror neurons*. Genom neurologiska experiment på apor kunde man mäta och observera aktiviteten hos enskilda neuroner då apor utförde olika handlingar. När en apa sträckte ut handen efter en jordnöt på en bricka, kunde man mäta hur en viss handlingsstyrande neuron aktiverades i apans hjärna. Det visade sig sedan att samma neuron aktiverades även då apor endast betraktade en människa som sträckte sig efter en jordnöt på brickan. Detta forskningsgenombrott fastslog existensen av spegelneuroner, dvs. "*[n]euroner som kan realisera ett bestämt program i den egna kroppen, men som också blir aktiva när man observerar eller på annat sätt upplever hur en annan individ omsätter detta program i handling*" (Bauer, 2007:22).

Efterföljande forskning har visat att spegelneuroner finns hos både apor och människor, dock annorlunda lokaliserade i respektive hjärna. Det har konstaterats att hos människan är spegelneuroner lokaliserade på flera olika ställen i hjärnan, och är därmed kopplade till fler funktioner, till skillnad från hos apor. Man har också fastslagit att människans spegelneuroner är känsligare för stimuli och kan aktiveras redan av att vi hör någon beskriva en handling i ord. Vi kan t.ex. också leva oss in i smärtan när vi ser en annan människa skada sig. Spegelneuroner aktiveras till ca 75-80 % av sin kapacitet bara av att vi betraktar någon annan utföra en handling, jämfört med om vi skulle ha utfört den själv. Motiveringen till att spegelneuroner tas upp som ett centralt begrepp under detta seminarium är att det i analysituationen förekommer flera spontana resonansfenomen.

Consensual frames

Consensual frames beskrivs som "en form av ömsesidig överenskommelse hur man ska kommunicera med varandra, m.a.p. plats, förhållanden, ämne och handlingar genom samreglering". (Att läsa Fogels bok - en didaktisk hjälprea och instuderingsfrågor, J Lindblom 2008, s. 3).

Fogel menar att dessa ömsesidiga överenskommelser ger oss ledning om hur kommunikationen i sig skall ske. Som exempel nämner han hur vi, utan någon instruktion, kan förstå att ett samtal kommer att behandla vissa saker men inte andra, eller veta när ett samtal är på väg att avslutas. Vår kommunikation påverkas vidare av valet av mötesplats, avståndet till den andra och eventuell fysisk kontakt; liksom vår kroppsställning, ögonkontakt och placering i förhållande till den andre, t.ex. ansikte mot ansikte eller med kroppen bortvänd från den andre. Kommunikationens innehåll och samtalsriktning kan också styras åt olika håll genom att en person t.ex. nickar instämmande, höjer på ögonbrynen eller flackar ointresserat med blicken. (Fogel, s. 37-39).

ANALYS

Det av Lindblom (2006) utarbetade ramverket för sociala och kroppsbaserade handlingar kan hjälpa oss att analysera den sociala interaktionen i filmklippet både i språkligt och praktiskt hänseende. Genom att integrera kroppens betydelse i sociala interaktioner kan man uppnå en djupare förståelse av sociala beteenden. Detta synsätt integrerar insida och utsida. Man har mycket att vinna på att inte separera kognition från kropp. Lindblom (2006) har funnit fyra funktioner av kroppsbaserad kognition (embodiment) i sociala interaktioner:

1) Kroppen som en social resonansmekanism handlar om hur kognitiva och kroppsliga uttryckssätt interagerar både inom kommunicerande parter och mellan kommunicerande parter.

2) Kroppen som både mål och verktyg i kommunikation och social interaktion genom t ex spegelneuronerna.

3) Hur kroppsbaserade handlingar och gester hjälper oss att forma, uttrycka och dela tankar.

4) Kroppen fungerar som en representativ ”apparat” där kroppens konkreta aspekter genom t ex spegelneuroner inte på något sätt står i motsättning till mentala koncept och tankar.

Vi har med hjälp av det av Lindblom (2006) utarbetade ramverket tolkat vårt tilldelade filmklipp utifrån begreppen spegelneuronerna, Consensual frames (ömsesidig överenskommelse), intersubjektivitet, samreglering, Theory of Mind och gester så här:

Utifrån begreppet spegelneuroner som varit ett centralt begrepp under detta seminarium, förekommer flera spontana resonansfenomen i analysituationen. När kvinnan tar upp godisbiten för att äta, reagerar mannen med ett ogillande ansiktsuttryck, som om han kan förutse hur det kommer att smaka (dvs. för sött för hans del), trots att han själv inte har ätit eller tänker äta något. När kvinnan ändrar sin kroppsställning och placerar händerna på sina knän, tar mannen efter detta beteende och övergår i samma kroppsställning. Båda lutar sig inledningsvis med ena armen på bordet, och mot slutet sitter båda personer med benet längst ifrån bordet lagt i kors över det ben som är närmast bordet.

Utifrån begreppet consensual frames (ömsesidig överenskommelse) återspeglas ett något stelt samtal mellan två personer. Det skulle kunna röra sig om två arbetskollaboratorer. Inget förutbestämt samtalsämne finns, utan den ena personen tar upp en neutral och socialt accepterad samtalstråd, här i form av ett nyligen visat tv-program, som båda kan resonera kring och använda sig av sina egna åsikter, iakttagelser och minnen. Samtalsämnet är inte personligt och ögonkontakt saknas ofta, vilket tyder på att personerna troligen inte står varandra nära. Personerna sitter egentligen sida vid sida med ett bord emellan sig, men personerna vänder till viss del överkropparna och ansiktena mot varandra när man kommunicerar, för att visa uppmärksamhet mot varandra. Den ena parten visar i sin respons ett ointresse inför det första samtalsämnet, varpå diskussionen utan uppehåll tar en annan väg och övergår till att gälla något annat. Samtalet och det mänskliga mötet har inget uttalat syfte i sig, utan innebörden och meningen genereras allteftersom konversationen och interaktionen fortlöper.

Utifrån ett intersubjektivt perspektiv förstår vi situationen som att när kvinnan till exempel frågar mannen om han har sett melodifestivalen så vet han direkt vad hon menar, han känner till fenomenet eftersom de har samma kulturella bakgrund. Han vet även att hon menade den senaste melodifestivalen, eftersom de har samma tidsrymd i åtanke. Pratandet om melodifestivalen ger dem en slags gemenskap och får dem att ingå i samma grupp. Det är ganska tydligt i filmen att de båda är måna om att ingå i samma sociala samspel. De

håller med varandra, de speglar varandras kroppsspråk, både hur de sitter, och mannens spegling av kvinnans grimaserande när hon äter en äcklig godisbit. De har även "joint attention" när de båda fokuserar på godisasken. De här exemplen visar på betydelsen av intersubjektivitet, där människorna i den sociala interaktionen vill uppnå resonans för att känna tillhörighet.

Utifrån perspektivet samreglering anser vi att kvinnan i filmen ändrar sina handlingar baserade på handlingarna från mannen eller de handlingar hon tror mannen ska ha. I början av filmen när hon frågar om melodifestivalen, och om mannen har sett den hon verkar positivt inställd till melodifestivalen. Mannen är ganska nedlåtande, både i kroppsspråk och vad han säger. Kvinnan ändrar då sitt kroppsspråk till att se ganska obekvämt ut och nästan hålla med mannen om att melodifestivalen kanske inte är så bra. Hade mannen svarat att "Ja visst, den var ju jättebra!" och gett henne ett stort leende så hade förmodligen utgången på samtalet varit en annan. Detta visar hur mannens handlingar och kroppsspråk påverkar kvinnans interaktion och hur det hela är en pågående process. Samreglering bidrar till att den utkomsten av en social interaktion aldrig kan förutsägas, eftersom den hela tiden är i konstant förändring mellan de parter som utför interaktionen.

Utifrån perspektivet Theory of Mind, som är grunden till att kunna sätta sig in i hur andra känner sig kan vi sätta oss in i hur personerna i filmklippet känner sig. Eftersom det enligt Bauer (2007) är mindre viktigt om den slutsats vi drar om situationen är riktig eller inte så är huvudsaken att vi kan föreställa oss hur personerna skulle kunna uppleva situationen. Eftersom vi inte har fullständig information till bakgrunden eller kontexten så får vi alltså ytterligare användning av vår förmåga att sätta oss in i vad som sker i den inspelade situationen. Om man själv har varit stressad så kanske det ligger nära till hands att man upplever att kvinnan i filmklippet också är stressad. Så kanske det då inte alls är utan hon kanske är osäker på hur hon ska kommunicera med mannen på bilden. Det skulle också kunna vara så att mannen och kvinnan känner sig obekväma av att bli filmade.

Utifrån artikeln om gester av Goldin-Meadow (1999) kan man tydligt iaktta hur personerna använder sig av gester för att poängtera det de säger. När mannen svarar att han bojkottar melodifestivalen så gör han en avvärjande gest med handen (metaforisk gest); när kvinnan riktar sig mot chokladasken så följer mannen upp detta genom att ta på sig glasögonen (ikonisk gest); när kvinnan smakar på chokladen och finner den för söt så bekräftar hon detta genom att skjuta ifrån sig chokladasken (ikonisk gest) samtidigt som hon grimaserar (metaforisk gest) med ansiktet, vilket mannen också bekräftar genom att säga att det var ju det han sa och så tar han av sig glasögonen (ikonisk gest); slutligen visar kvinnan på att hon tycker att filmaren ska sluta att filma genom att vända sig mot kameran och nicka och tystna (metaforisk gest). Man kan också tolka det som att mannen och kvinnan synkar sig efter varandra genom sättet de sitter på, först sitter kvinnan med ena benet vänt från mannen men i slutet vänder kvinnan på sin ställning och vänder ena benet över det andra mot mannen och båda skapar en samstämmig enhet där båda verkar riktade mot varandra istället för från varandra. Så en tolkning kan vara att även om kommunikationen via talet inte riktigt kommer igång så verkar de vara samstämmiga kanske inte alls lika obekväma som vad talet verkar tyda på?

Sammanfattningsvis tycker vi att de av oss valda begreppen är i överensstämmelse med Fogels teori (1993) att kognitiva upplevelser är relationella (filmklippet sker mellan en man och kvinna i en kulturell, social kontext som är fikapausen), föränderliga (samtalsämnet ändras från ämnet melodifestival till pralinask) och kroppsbaserade (gester, poser och ansiktsuttryck är en integrerad del i det kvinnan och mannen säger). Detta överensstämmer också med Lindbloms (2006) ramverk där man kan se att kroppen är en social resonansmekanism, att kroppen är både mål och verktyg, att kroppsbaserade handlingar och gester hjälper oss att forma, uttrycka och dela tankar och att kroppen som representant för

konkreta aspekter som t ex spegelneuronerna inte står i motsättning till mentala koncept och tankar. Genom consensual frames (ömsesidig överenskommelse) kan man se att det förekommer ramar för vad man t ex kan samtala om i olika situationer, i detta fall under en fikarast, hur man utifrån spegelneuronerna speglar varandras beteenden, hur man genom intersubjektivitet förstår varandra, hur man genom samreglering anpassar sig efter varandra, hur man genom Theory of Mind kan sätta sig in i hur andra känner. Vi kan också instämma i det Linblom (2006) skriver att sociala kroppsbaserade handlingar (embodied action) är en del av tänkandet och inte endast till för att uttrycka kognitiva processer vilket kommer fram tydligt i situationen mellan mannen och kvinnan där gester, poser och tal är en integrerad del av samtalet dem emellan.

Det som vi funnit och som till viss del skiljer sig åt i våra synsätt är varför vi uppfattar att mannen och kvinnan verkar osäkra. Är det så att parterna känner sig obekväma av att bli filmade och att samtalet därigenom inte flyter så smidigt? Eller är det så att det finns en osäkerhet mellan mannen och kvinnan och att det är den osäkerheten som de speglar och som vi upplever som obekvämt? Eller är det så att parternas gester och kroppsrörelser synkas efter varandra och att man till sist når samreglering?

DISKUSSION

Vår analysituation består av två människor som möts i vardagen och kommunicerar vardagliga ting. Vi har valt att studera deras kommunikation med ett antal begrepp ur ett dynamiskt perspektiv. Bauer (2007) är tydlig i sin beskrivning av mänskligt behov av tillhörighet, att inte bli utesluten, och flera exempel i filmen visar på betydelsen av intersubjektivitet, där människorna i den sociala interaktionen tolkar varandras tal och kroppsspråk för att uppnå resonans med syftet att känna tillhörighet. Den gemensamma förståelsen om melodifestivalen, de håller med varandra och speglingar i kroppsspråk och ansiktsuttryck är exempel på detta. De övriga begreppen beskriver dessa fenomen ur sina egna perspektiv, men med vår samlade uppfattning att de alla hör samman i behovet av förståelse och en känsla av samhörighet.

Vi hade i gruppen olika tolkningar av interaktionen i filmen. De utvecklar tillsammans mötet genom sitt tal och sina beteenden, men vi var ett tag osäkra på om deltagarna i filmen var öppna och ärliga eller om de var stressade och obekväma. Kvinnan pratar positivt om melodifestivalen i början av samtalet men när mannen med gester och språk visar ett negativt tyckande ändrar då kvinnan sitt beteende. Hennes kroppsspråk ser obekvämt ut och hon håller med mannen om att melodifestivalen kanske inte är så bra. Vi tolkade detta i termer av samreglering som att mannens handlingar och kroppsspråk påverkar kvinnan och att de bygger interaktionen tillsammans. Vi tolkade dessutom deltagarna i filmen som stressade eller osäkra vid vissa tillfällen. Bytet av samtalsämne från melodifestival till godis kanske är ett sätt att fly från den dialog där kvinnan upplever sig ha en annan uppfattning än mannen, och att syftet är att bibehålla resonans och samhörighet i interaktionen. Men vad driver detta beteende, och är det säkert att mannen och kvinnan förstått varandra i samtalet om melodifestivalen? Intuitionen som vi besitter med bland annat spegelneuronernas hjälp (Bauer, 2007) ger oss god förmåga att instinktivt förstå sådant vi inte resonerat oss fram med det sunda förnuftet.

I vår egen dialog om filmen och dess analys har vi i gruppen uppvisat liknande beteenden. Vi har tolkat varandras foruminlägg, mejl och utkast till texter, och vi har i vissa fall missförstått varandras intentioner. Vår kommunikation har varit mycket mer sparsam och medierats enbart över Internet genom skriven text, vilket påverkat möjligheterna till feltolkningar. Vi har dock varit väldigt ivriga att bibehålla samhörigheten och försökt hitta sätt att som kvinnan följa med i den nya riktningen i dialogen utan att skapa konflikt, eller att fly från samtalet helt och hållet.

Dessa multipla reflektioner gör att frågan ”*Missförstår vi varandra?*” verkligen har flera svar. Å ena sidan upplever jag att deltagarna i filmen är obekväma och inte helt öppna, och kanske att de missförstår varandra i sin kommunikation. Å andra sidan påverkas min tolkning av mina tidigare erfarenheter och den sinnesstämning jag är i när jag studerar filmen, vilket gör att den skiljer sig från mina gruppkollegors. Å tredje sidan uppstår missförstånd mellan oss i gruppen när vi ska försöka kommunicera dessa skilda uppfattningar till varandra.

Som vår analys visar finns många olika typer av sociala interaktioner och vi upplever att de vi studerat strävar mot resonans och samhörighet. Vi hoppas att vi i kommunikationen med dig som läsare kan nå lika långt och att vi lyckats förmedla våra tankar utan missförstånd.

REFERENSER

- Bauer, J. (2007) *Varför jag känner som du känner*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Fogel, A. (1993) *Developing through relationships*, Chicago: The University of Chicago Press
- Goldin-Meadow, S. (1999) The role of gesture in communication and thinking. *Trends in Cognitive Science*, 3 (11), 419-429
- Lindblom, J. (2006) Embodied action as a 'helping' hand in social interaction. In R. Sun and N. Miyake (eds.) *Proceedings of the 28th Annual Conference of the Cognitive Science Society*, 477-482. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum
- Lindblom, J. (2011) *Olika former av och metaforer för social interaktion*, Temaföreläsning 2, Högskolan i Skövde
- Lindblom, J. (2011) *Spegelneuroner och simuleringar*, Temaföreläsning 3, Högskolan i Skövde